

De Wondere Vogelwereld van O.C. Hoymeijer.

Grote Nachtkraal

Challhughiicrallus noctorius L 87 cm – V 96 cm

Redelijk veel voorkomende, mediterrane drijfachtige. Habitat: de gehele Middellandse Zee, alsmede kleine populaties in het Zwarte Zeegebied. Wordt de laatste jaren echter steeds vaker waargenomen in noordelijkere wateren. In Nederland zeer zeldzame dwaler op de Ooster- en Westerschelde. Zware verschijning. Komt alleen aan land om te nestelen en te broeden. Broedsel: vier tot vijf vuilig witte eieren. Licht zwemmend diep in water met altijd iets geheven kop. Op land rechtopstaande houding. Door in verhouding relatief korte, smalle afgestompte vleugels een slechte vlieger. Doet dit dan ook niet graag en gaat alleen bij gevaar van onderwater op de wieken. Aanvallende roofvissen als scheelhaai, sikkeltandtonijn en zeesnoek kunnen grote groepen rustig drijvende Kralen in een warrige troep op de vlucht doen slaan, waarbij de vogels onhandig half fladderend, half rennend over de golven een veilig heenkomen zoeken. Verenkleeft overwegend zwart. Zie helderwitte nek en pluizige borstpartij. Rudimentair klein stomp staartje. Opvallende, van kleine, vlijmscherpe tandjes voorziene, iets neerwaartse rode snavel. Krachtige, aan de stuit aangezette poten met grote, vlezig zwemvliezen, die de Grote Nachtkraal tot een zeer snelle zwemmer, maar ook een geduchte duiker maken.

Aaseter. Menu bestaat meest uit drijvende dode vissen en vogels, maar ook dode, naar de zeebodem gezonken, in ontbinding zijnde zeezoogdieren als dolfijnen en walvisachtigen worden gewaardeerd. Op afgelegen eilanden doen onder de lokale bevolking de laatste jaren verhalen de ronde over agressieve groepen Grote Nachtkralen die overbelaste, lekkende bootjes met vluchtelingen achtervolgen, en lijken te wachten op de vaak onvermijdelijke ondergang van deze drijvende nachtmerries, teneinde zich tegoed te doen aan de lichamen van de verdronken slachtoffers. Om het zinken van de vaak in erbarmelijke staat verkerende, met name rubberen exemplaren te bespoedigen, zouden de vogels zelfs aanvallen en met de scherpe snavels de nog drijvende bootjes 'lekprikken'. Harde bewijzen voor dit gedrag zijn echter niet gevonden en het vermoeden bestaat dat deze verhalen in het leven zijn geroepen door felle tegenstanders van de vluchtelingenstroom, om hun eigen terugstuuracties op volle zee te verduisteren. **Volksvogelwijsheid** Herkomst: Griekenland (Visserij Spimatraki Eilanden) "Εάν η χάντρα είναι ορατή, μην εισάγετε το νερό!" Vertaling: "Is de Nachtkraal in het zicht, ga dan niet te water!" Iedere week beschrijft O.C. Hoymeijer een vogel die aan zijn brein is ontsproten.

Troep Nachtkralen duikend naar in ontbinding zijnde walvisachtige

Curaçao reportage

Mangroven zijn cruciaal voor het onderwaterleven en kustvogels. Toch verdwijnen op Curaçao meer mangroven dan erbij komen. Recent heeft het eiland een mangrovebos nieuw leven ingeblazen.

Mangrovepark

tekst Jeannette van Ditzhuijzen foto's Sinaya Wolfert

Het zijn fascinerende bomen. De rode mangrove met zijn karakteristieke steltwortels; en de witte en de zwarte met bovengrondse, potloodvormige luchtwortels. Die rare wortels groeien niet voor niks zo hoog boven de grond. De bomen staan namelijk met hun voeten in het zuurstofarme zilte water en daarom 'ademen' ze via deze luchtwortels. De bomen zijn cruciaal: ze houden niet alleen het sediment vast dat van het land komt en anders de zee in spoelt en het koraalrif verstikt, ze beschermen ook de kust tegen te hoge golven bij bijvoorbeeld orkanen. Maar dat is nog niet alles. De broedkamerfunctie maakt de aanwezigheid van mangroven van groot belang voor het koraalrif. Talloze rifvissen en andere zeedieren groeien op in de beschutting van mangrove-wortels voordat ze naar het koraalrif of de open zee vertrekken. Ze leven van algen en plankton die op en tussen de mangrovewortels groeien. Bovendien hebben deze dieren in het ondiepe water vlak voor de kust weinig of geen last van roofvissen. Met de broedkamerfunctie zijn mangroven dus ook van groot belang voor de visserij. En dan zijn er nog de kustvogels die in de boomkruinen ideale nestplekken vinden. Maar ja, die bomen staan soms wel in de weg. Bijvoorbeeld als je luxevilla's aan zee wilt bouwen met bijbehorende aanlegsteigers. Dan vormen de mangroven een barrière, dus hup, weg ermee. Ook voor hotels of commerciële houtkap moeten mangroven vaak wijken. Wereldwijd is alleen al in de laatste twintig jaar van de vorige eeuw 27 procent van alle mangrovegebieden verdwenen. Op Curaçao is 0,12 procent van het eiland begroeid met mangroven:

een miezerige 55 hectare. Ooit was dat veel meer en waren de vele baaien aan de zuidkust omzoomd met mangroven. Toerisme en woningbouw eisten ook hier hun tol. Strikt juridisch zijn mangroven op Curaçao niet beschermd, vertelt Jeffrey Sybesma, bioloog en jurist. "Maar Curaçao is wel verdragspartij bij de Cartagena Conventie inzake de bescherming van het mariene milieu in het wijdere Caribische gebied. Op grond van het Protocol inzake speciaal beschermde gebieden en wilde soorten (Spaw) kunnen mangroven niet zonder meer worden gekapt of anderszins beschadigd." Dit gebeurt desondanks. "De overheid van Curaçao treedt zelden of helemaal niet op tegen illegale kap van mangrovebossen", weet Sybesma. De bomen staan in de weg als je luxevilla's aan zee wilt bouwen Maar onlangs heeft Curaçao een gebied van 7,5 hectare mangroven hersteld. Daar, aan het Rifwater ten zuiden van Curaçaos oude stadswijk Otrobanda, lag traditioneel een groot open water. Sinds eind jaren veertig van de vorige eeuw het riool werd aangelegd, spoelde het rioolwater een paar keer per jaar bij stormen in het pomphuis het Rifwater in. De voedingsstoffen bleven achter en daardoor konden mangroven ontkiemen en uitgroeien tot enorme hoogten, hoger dan elders. Iedereen blij zou je zeggen, maar dat valt tegen. Door de dichte begroeiing kwam er nauwelijks licht bij de bodem. Het stonk en de muskieten vierden feest in het vrijwel stilstaande water. Geen pretje voor de bewoners van de volkswijk aan de overkant van de weg; of voor de